

**Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка**

Кафедра російської мови, зарубіжної літератури
та методики їх викладання

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор _____ Ю.О. Лянной

« _____ » _____ 201 ____

**ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ ТА
НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ЗРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА»**

Розробники:

1. Іванова І. Б., кандидат педагогічних наук, доцент
2. Савченко З. В., кандидат філологічних наук, доцент

Програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри російської мови,
зарубіжної літератури та методики їх викладання

Протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ Іванова І. Б.,

кандидат педагогічних наук, доцент

Мета підвищення кваліфікації вчителів та науково-педагогічних працівників полягає в поглибленні знань з історії зарубіжної літератури, удосконаленні методики викладання дисципліни в загальноосвітніх/вищих навчальних закладах та у виробленні практичних навичок ефективного застосування сучасних технологій формування високого рівня читацької культури української молоді

Результати підвищення кваліфікації: підготовка методичного кейсу дисципліни «Зарубіжна література»

Програма підвищення кваліфікації

Розділ 1. Зарубіжна література в культурологічному вимірі

Тема 1.1. Визначні літературні епохи в контексті розвитку філософської думки та мистецьких пріоритетів

Тема 1.2. «Діалог культур» як ефективний засіб формування уявлень про світовий літературний процес

Тема 1.3. Шляхи формування цілісного сприйняття зарубіжної літератури як невід'ємної частини національної та світової художньої культури

Розділ 2. Інтерпретація художнього твору: загальні засади, рівні, види, правила

Тема 2.1. Традиційні та інноваційні види аналізу художнього твору, специфіка їх застосування

Тема 2.2. Методика контекстного вивчення художніх зразків світової літератури

Розділ 3. Методи та прийоми активізації пізнавальної діяльності учнів/студентів у ході вивчення зарубіжної літератури

Тема 3.1. Принципи класифікації методів практичного засвоєння навчального матеріалу, мета й умови їх застосування

Тема 3.2. Форми та прийоми організації пізнавальної діяльності учнів/студентів

Тема 3.3. Методика організації групової та самостійної роботи учнів/студентів в ході вивчення зарубіжної літератури

Розділ 4. Сучасні освітні інструменти в роботі вчителя/викладача зарубіжної літератури

Тема 4.1. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі вивчення зарубіжної літератури в школі/вузі

Тема 4.2. Мультимедійний супровід викладання дисципліни

Розділ 5. Упровадження інноваційних технологій у процесі вивчення зарубіжної літератури

Тема 5.1. Стратегії розвитку критичного мислення учнів/студентів

Тема 5.2. Упровадження технологій особистісно орієнтованого навчання

Тема 5.3. Методика використання проектних технологій в ході вивчення зарубіжної літератури

Запрошуємо до участі у міжнародній науково-практичній конференції «Формування мовного естетичного ідеалу засобами навчальних дисциплін», яка проводиться щороку у квітні. У межах конференції можлива публікація наукової статті.

Примітка: кожен розділ планується в обсязі 1 кредита (10 годин аудиторних і 20 годин самостійної роботи)

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. «Моделі навчання» (для студентів педагогічних спеціальностей):
Навчально-методичні матеріали / [за ред. Т. Кошманової]. – Львов :
2. Богданова О. Методика преподавания литературы / О. Богданова,
С. Леонов, В. Чертов. – М. : Akademia, 1999. – 400 с.
3. Вахрушев В. Уроки мировой литературы в школе: 5-11 кл. : Книга
для учителя / В. Вахрушев. – М. : Просвещение : ВЛАДОС, 1995. –
228 с.
4. Волошина Н. Естетичне виховання учнів у процесі вивчення
літератури / Н. Волошина. – К. : Рад. школа, 1985. – 102 с.
5. Гальперин П. Методы обучения и умственное развитие /
П. Гальперин. – М. : Просвещение, 1985. – 278 с.
6. Гиршман М. Литературное произведение: теория и практика анализа
: учебн. Пособие / М. Гиршман. – М. : Высш. школа, 1991. – 160 с.
7. Градовський А. Компаративний аналіз у системі шкільного курсу
літератури: методологія і методика : [монографія] / А. Градовський.
– Черкаси : Брама, 2003. – 292 с.
8. Ісаєва О. Організація та розвиток читацької діяльності школярів під
час вивчення зарубіжної літератури : посібник для вчителя / О.
Ісаєва. – К. : Ленвіт, 2000. – 184 с.
9. Ісаєва О. Теорія і технологія розвитку читацької діяльності
старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури :
[монографія] / О. Ісаєва. – К. : Ленвіт, 2003. – 380 с.
10. Кошманова Т. На шляху до новітньої педагогічної освіти /
Т. Кошманова. – Львів, 2000. – 345 с.

11. Маранцман Е. Проблемное изучение литературного произведения в школе : пособие для учителя / Е. Маранцман, Т. Чирковская Т. – М. : Просвещение, 1977. – 206 с.
12. Мірошніченко Л. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах : підручник для студентів-філологів / Л. Мірошніченко. – К. : Ленвіт, 2000. – 240 с.
13. Мойсеїв І. Зарубіжна література в людинотворчому вимірі : книга для вчителя / І. Мойсеїв. – К. : Генеза, 2003. – 256 с.
14. Ніколенко О. Сучасний урок зарубіжної літератури : посібник для вчителя / О. Ніколенко, О. Куцевол. – К. : Академія, 2003. – 288 с.
15. Штейнбук Ф. Методика викладання зарубіжної літератури в школі : навчальний посібник / Ф. Штейнбук. – К. : Кондор, 2007. – 316 с.

Додаткові:

1. Бабенко К. Взаємозв'язок видів та шляхів художнього аналізу в шкільній практиці (Як обрати найоптимальніший з них) / К. Бабенко // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2004. – №6. – С. 14-16.
2. Бачук Т. Культурологічний аспект формування творчої особистості в процесі вивчення світової літератури / Т. Бачук // Всесвітня література в сучасній школі. – 2012. – № 2. – С. 6-9.
3. Богосвятська А. Використання ІКТ (інформаційно-комунікативних) технологій у процесі викладання світової літератури / А. Богосвятська // Зарубіжна література в школах України. – 2012. – № 2. – С. 2-9.
4. Богосвятська А. Імідж сучасного уроку світової літератури / А. Богосвятська // Зарубіжна література в школах України. – 2012. – № 1. – С. 16-21.

5. Богосвятська А. Організація роботи у творчих учнівських групах на уроках світової літератури / А. Богосвятська // Зарубіжна література в школах України. – 2011. – № 11. – С. 12-13.
6. Богосвятська А. Сучасні типи уроків світової літератури: пошук, натхнення, фантазія: заняття №6 / А. Богосвятська // Зарубіжна література в школах України. – 2011. – № 5-10. – С. 37-41.
7. Болгарина І. Оптимізація освітньо-культурного досвіду учнів у процесі вивчення світової літератури засобами музейних ресурсів / І. Болгарина // Всесвітня література в сучасній школі. – 2012. – № 3. – С. 18-22.
8. Гладишев В. Контекстне вивчення художніх творів учнями середніх і старших класів (Про необхідність урахування особливостей їхнього вікового і літературного розвитку під час цього вивчення) / В. Гладишев // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2005. – №1. – С. 8-12.
9. Мельникова Л. Створення програм самореалізації особистості як стимул до розвитку літературної компетенції учня / Л. Мельникова // Всесвітня література в сучасній школі. – 2012. – № 2. – С. 2-4.
10. Мірошніченко Л. Актуальні проблеми методики викладання світової літератури / Л. Мірошніченко // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2005. – №6. – С. 5-8.
11. Наш "круглий стіл". Літературна освіта в українській школі: якою їй бути? // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2006. – №2. – С. 4-31.
12. Орлова О. Сприйняття художнього тексту як методична проблема / О. Орлова // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2011. – № 2. – С. 14-18.
13. Сафарян С. Формування активної читацької діяльності – складова інформаційно-методичного середовища вчителів світової

- літератури / С. Самарян // Всесвітня література в сучасній школі. – 2012. – № 1. – С. 2-4.
- 14.Секіріна В. Дослідницько-пошукова робота учнів у процесі вивчення світової літератури / В. Секіріна // Рідна школа. – 2011. – № 1/2. – С. 71-73.
- 15.Султанов Ю. У пошуках засад, адекватних шкільному курсу світової літератури (Теоретичний аналіз сучасного методологічного доробку) / Ю. Султанов // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2001. – №5. – С. 37-41.
- 16.Хроменко І. Використання методів інтерактивного навчання на уроках світової літератури / І Хроменко // Зарубіжна література в школах України. – 2011. – № 12. – С. 8-12.
- 17.Хроменко І. Особистісно орієнтоване навчання. Як побудувати урок літератури за технологією Intel (R) "Навчання для майбутнього" / І. Хроменко // Зарубіжна література в школах України. – 2011. – № 7-8. – С. 31-37.
- 18.Хроменко І. Піраміда Блума. Розвиток навичок мислення високого рівня. Проектна технологія / І. Хроменко // Зарубіжна література в школах України. – 2011. – № 7/8. – С. 20-25.
- 19.Шкловська О. "Діалог з митцем" на уроці зарубіжної літератури: актуальні проблеми, пошуки, рішення / О. Шкловська // Зарубіжна література в школах України. – 2011. – № 12. – С. 61-64.